

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din. za inosemtstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. šek. rač. 11.153. Telefon 3113

Različna mnenja

Slovensko časopisje je prinašalo zadnje čase skoro vsak dan poročila o poslovnih večerih prestavljenih učiteljev in učiteljic. Članki, polni priznanja in slavošpevov, so poročali o težkih slovesih odraslecev kakor otrok od svojih voditeljev in vzgojiteljev.

Težišče našega razmotrivanja niso toliko slavošpevi učiteljskemu delu, kakor pa skrite resnice, ki smo jih z najpreprostejšo logiko izluščili iz člankov v dokaz resničnosti svojega udejstvovanja med narodom.

Preprosti človek — narod — vidi pri čitanju takih člankov veliko nasprotje med delovanjem učiteljstva in prakso oblasti, ki prestavlja tudi tako učiteljstvo, o katerem ima sam najboljše mnenje. Povzročen dvom v poštenost enega ali drugega je običajna posledica takega postopanja.

Izmed prizadetih je bilo mnogo takih, ki so dve tretjini svoje službene dobe ali pa še več prebili v enem in istem kraju in vendar jim dnevna politika ni prizanesla, čeprav so se tako navezali na kraj in ljudi, da so si postavili skromne domove. Neka tovarišica v Bohinjski Beli je delovala nad 30 let, ljudje so pri odhodu jokali in jo spremenili celo k vlaklu. Drugi so ustanovili in vodili celo vrsto narodu koristnih društev. Koncu vseh koncev so morali potrgati na višji ukaz vse vezi in se preseliti v drug kraj.

Prepuščajoč ocenjevanje njihovega dela drugim, opozarjamo vse le na materialno in moralno škodo takega postopanja za stan, narod in državo. Če pa še omenimo, da so se ponekod poslavljali od učiteljstva celo vidni zastopniki javnosti, tedaj popolnoma ovržemo nujnost in potrebo večine učiteljskih predstavitev. Potreba in volja naroda sta si skočili v lase.

Bodi že tako ali tako, dejstvo je, da črpa učiteljstvo iz takih časopisnih poročil neovrgljive realne dokaze svojega resničnega in koristnega udejstvovanja med narodom ter njegove tesne povezanosti z njim.

Članki v politično najbolj nasprotnih si časopisih potrjujejo brez vsakih statistik — tradicionalnost učiteljskega dela, česar ne morejo izpodbiti najzagrizenejši nasprotniki našega stanu.

Končno je doprineslo dnevno časopisje popolnoma spontano dokaz našega vsestranskega udejstvovanja. V šoli in cerkvi, pri Sokolu in prosveti, pri gasilcih, RK, JS, gospodarskih društvih in drugod imamo svojo besedo in močno roko.

Učiteljski stan predstavlja tako neizčrpen rezervoar tvornih sil. Da se pa en del učiteljstva odloči za eno vrsto društev, drugi del pa za drugo, je odločilno osebno prepričanje in okus posameznikov, kar je po ustavnih določilih svobodna pravica vsakega državljana. Vsako društvo je po narodu itak »politično« opredeljeno po svojem trenutnem načelniku, predsedniku ali ustanovitelju in dnevna politika že tako povzroča pri takem opredeljenju pravega kaos med državljani s tem, da izpreminja iz dneva v dan narodnost in vrednost pomen društev — v škodo dela samega. Tako merila javnega dela so seveda netočna in le za učiteljstvo škodljiva, ker ne ve, katero delo bi res ne imelo za posledico preganjanja.

Vzporedno s spreminjanjem političnih struj se je obračalo tudi ocenjevanje našega dela, kajti za danes zapovedano in vsiljeno delo so nas jutri kaznovali s prestavitvijo. Ne ozirajoč se na kvalifikacijo, na povezanost s krajem, natančnim poznavanjem njegovih potreb in željo naroda, so nas sodili le po političnem prepričanju, delež nas ene na levo, druge na desno. Sodelovanje pri društvih, ki so bila sicer odobrena po vseh državnih zakonih, a trenutno na indeksu, je postopek še pospešilo. Tako so romali eni na boljša mesta, drugi na slabša in na sramotni oder. Vsakemu zdravemu razumu se taki procesi upro radi enotnosti stanu, popolni sličnosti dela in cepljenja naših tvornih sil v korist — drugim. Nas, naše delo in sile loči samo politični nož, samo ta naš trga na dvoje, zato tudi samo s tega stališča odvojena mnenja o našem delu, ki ga končno priznavajo vsi politični tabori, a najbolj ga potrjuje — narod sam.

Različna mnenja o učiteljskem delu so slabi simptomi današnje dobe, ki nam morajo biti v resno opozorilo, da segajo v naše vrste roke z namenom, nas še nadalje deliti v pravičnike in krivičnike. Enako delo mora pa naše raztresene sile le združiti v korist stanu samega, ono nas mora le zlit v popolno celoto, nas dvigniti iz politične arene in tako le realizirati težnjo vsega slovenskega in jugoslovanskega učiteljstva. Delo med narodom

bi se potem sistematično razvijalo, nikdar prekinjalo ali na ostalo celo nedokončano.

Rešitev? Naša rešitev je v stalnosti, ki ni le gola zahteva učiteljskega stanu, temveč nujna potreba sistematičnega dela. Izvenšolsko delo zahteva v prvi vrsti najpodrobnejše poznavanje kraja samega; vendar je naše prizadevanje brezuspešno in naša najboljša volja ne more prepričati merodajnih krogov o nujnosti tega vprašanja.

Naša rešitev je v svobodni izbi izvenšolskega dela po načelu državljske enakopravnosti. Razlog za to je na eni strani raznoličnost dela, na drugi strani pa zmožnost, veselje, okus in osebno prepričanje posameznikov. Isti razlogi nasprotujejo tudi vpreganju učiteljstva v odvratno delo, ki mu prinaša samo splošno škodo.

Naša rešitev je v delu — posameznika. Delati po glasu svoje poštene vesti in preudarnem razumu bodi geslo, a narod in njegove potrebe začetek in konec hotenja vsakega javnega delavca.

Naša rešitev je nadalje v močni organizaciji z aktivističnim članstvom. JUU je s

svojimi 20.000 člani najmočnejša stanov, organizacija v državi. Enotna in zmogovita bo tedaj, kadar bo močna tudi zavest njenega članstva, ki bo intenzivno sodelovalo pri vseh vprašanjih svojega stanu in kadar bo delalo po načelu skupnosti in soodgovornosti za moralni ugled vsega jugoslovanskega učiteljstva.

Končno je naša rešitev in osamosvojitev v deklaraciji iz leta 1926. in 1935., ki točno precizira točke nadstrankarskega stališča naše stanovske linije tako-le »... zato mora učiteljski stan obvarovati svojo neodvisnost na vse strani, da bo lahko paraliziral vse kvarne vplive dnevene politike na šolstvo ter mogel braniti in zastopati interese stanu in šole napram vsakemu režimu. V pogledu političnih in državljskih pravic nušča udruženje članstvo svobodo opredeljevanja in dela izven organizacije. Toda tudi to delo mora biti v skladu s skupnimi interesi stanu.«

Zakaj potem še različna mnenja o našem delu?

Zakaj še cepljenje naših sil?

Postanimo resnični kovači svoje sreče!

Vir.

Prvi december

Osemnajst let je že minilo od onega trenutka, ko smo prvokrat proslavljali združitev vseh Jugoslovancev v enotno državo. Stoletni sen vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je bil končno uresničen.

Dolga stoletja je trajala borba Jugoslovancev za osvoboditev izpod tujega jarma, prav tako dolgo je tudi stremljenje po združitvi v enotni državi. Zgodovina nam jasno očrtava prizadevanja Sama, Ljudevita Posavskega, Dušana Silnega in kralja Tvrdka. Toda ostalo je pri prizadevanjih, ostalo je pri poizkusih. Kleno zrno in resno voljo po združitvi je vsejal šele Karadorde. Gojili so to nežno cvetko Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, Obradović, Karadžić, Strossmayer in Krek. Toda vse to ni moglo ustvariti našega zedinjenja. Srbski narod je moral čez albansko Golgoto, da je končno zasijala zarja svobode vsem Jugoslovancem.

Že osemnajst let je minilo od našega prvega praznika zedinjenja, osemnajst let dela in prizadevanja, toda ne tudi osemnajst let uspehov. Mnogo vrzeli je še, mnogo prepovedov, ki so na poti ustvaritvi enotnosti naše države. Nočemo obračati svojih pogledov na strankarsko-politične spore, na različna gle-

danja na ureditev naše države, pač pa se obrača naš pogled na prosveto, ki je temelj vsega napredka, ki je temelj boljše bodočnosti našega naroda in naše države. Prosveta je ona panoga našega političnega stremljenja, ki bi jo morali najbolj negovati, najbolj dvigati in ji posvečati največ pozornosti. Edino prosveta more ustvarjati in graditi najsigurnejše temelje naši boljši bodočnosti, našemu duhovnemu zedinjenju.

Enoten šolski zakon kraljevine Jugoslavije ni mogel osnovati tudi enotnega šolstva. Ustroj šolstva je bil po raznih delih naše države tako zelo različen, da tudi še po osemnajstih letih ne bomo imeli povsod tega, kar predpisuje naš enoten šolski zakon.

To je samo en primer, ki nam jasno kaže, kako nujno je potrebno naše prizadevanje in naše delo za ustvaritev pravega in resničnega zedinjenja vseh Jugoslovancev.

Dolžnost nas učiteljev je, kazati vedno in ob vsaki priliki na pomanjkljivosti na raznih straneh našega šolskega polja, in tudi danes, ko praznujemo že devetnajstič praznik zedinjenja, izražamo željo, da bi nam bodočnost prinesla v tem pogledu izboljšanje.

Weekend učiteljstva

Ves ogromni pomen nedeljskega oddiha za vsakega duševnega in ročnega delavca so že spoznale oblasti drugih naprednejših držav, zlasti Anglije in Zedinjenih držav, ki skušajo omogočiti prav vsemu prebivalstvu nemoten weekend z uvedbo primernih, železniških, avtobusnih in celo zračnih zvez, pa tudi z znižanjem prevoznine ob sobotah in nedeljah.

Pri nas smo se temu stremljenju približali že vsaj z uvedbo polovične voznine za nedeljski oddih. Učiteljstvu, ki potrebuje najbolj trdne živce, pa oblasti nasprotno otežujejo nedeljski oddih. Brez ozira na slučajne politične razmere se pojavlja ta tendenca že vseh zadnjih deset let vedno znova v raznih oblikah. Če bi bilo v interesu šole in vzgojnih prilik, da ostane učitelj tudi v nedeljo v kraju službovanja, bi ne smel temu nihče ugovarjati. Vzgojni poklic je najlepši in najvažnejši poklic, vsakdo si mora šteti v čast, če sme vzgajati deco, kdor bi se lotil te velike naloge, bi pač moral prevzeti tudi vse žrtve,

VSEBINA:

Različna mnenja.

Prvi december.

Weekend učiteljstva.

»Učiteljski pokret« in naša vas.

Klic iz tujine.

Naš glas: Urednik: V slovo! — »Učiteljski tovariš« in njegovo pisanje. — Vzgjajmo svoj ponos! — Pismo učiteljice začetnice. Splošne vesti. — Osebne zadeve. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Naša gospod. organizacija. — Mladinska matica. — Učiteljski pevski zbor. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Inozemsko šolstvo in učiteljstvo. — Novosti na knjižnem trgu.

ki bi jih terjal ta poklic od njega in izvajati vse konsekvence. Ker pa ni v interesu otrok, da je učitelj priklenjen tudi v nedeljo med šolske zidove, da si po eni strani nikoli ne umiri dodobra živcev, po drugi strani pa počasi notranje ostari in otopi, ker njegova duševnost ne dobiva vedno novih pobud in dražljajev, tudi ne moremo priznati upravičenosti vseh teh odredb.

Z vsemi takimi odredbami, ki omejujejo svobodo učiteljstva, se tudi vedno znova deli učitelje na kaste. Namesto da bi bili učitelji drug drugemu po pravicah in dolžnostih vedno enaki, nas predpisi vedno znova cepijo.

Za presojo vsega učiteljevega življenjskega načina bi morala biti odločilna samo kakovost njegovega dela, v prvi vrsti njegovi uspehi v šoli, pa tudi njegovo ostalo delo za narod in med narodom. Na kak način je ugodni uspeh dosežen, je končno stvar vsakega posameznika, vseeno, če zapusti kraj svojega službovanja tudi dvakrat na teden, vseeno celo, če stanuje izven šolskega okoliša, zlasti če ima tehtne vzroke za to, če je stanovanje v šoli nezdravo, ali če pomaga vzdrževati starše in je zato zanj važno, da ima stanovanje in večerjo doma itd.

Vse te odredbe, ki se ponavljajo vsa zadnja leta in ki vedno bolj ozko določajo učiteljstvu, kje mora stanovati in kdaj sme kam oditi, pa zadenejo učiteljice še mnogo bolj kot učitelje. Ženska mladina je mnogo bolj privezana na družinski krog kot moška, kar seveda ni prirojena razlika med obema spoloma, ampak je samo posledica vzgoje, ki veže žensko mladino bolj na dom, moški pa dovoli več prostosti. Tako ni čuda, če postaja že v prvih letih svojega službovanja zagrenjena, če njeno živčevje ne more uspešno premagovati vseh nevšečnih dojmov in če imamo v nekaj letih v učiteljskem stanu spet eno nervozno duševnost več.

Nešteto mladih učiteljic, ki službujejo v obupnih prilikah, drži v duševnem ravnovesju edino le upanje na nedeljo, ki se blešči kot zlata kroglica med šestimi sivimi v rožnem vencu vsakdanjega življenja, da ne omagajo v borbi s trdo sedanjostjo. Mnogo več bo zgrešenih poti, mnogo več bodo imeli hianci in licemerci obsojati, če oblasti tega odloka ne bodo omilile, oziroma če bi se ta sklep povsod rigorozno izvajal.

Vidi se, da nimajo učiteljice zastopstva v nobeni višji prosvetni ustanovi, dasi je učiteljica celo več kot učitelj, da zavzemajo vsa odločilna mesta moški, ki uravnajo ves življenjski način učiteljstva izključno z moškega stališča. Interesi učiteljev pa prav gotovo niso vedno v skladu z interesi učiteljic, dasi imamo res večino enakih težej. Toda v duševnost učiteljice se moški predpostavljajo iz vseh nižjih in višjih oblastev le ne zna živeti, potrebe, želje in težnje učiteljice bo lahko spoznala in pravilno tolmačila le ženska. Zato je naloga učiteljice, zastaviti vse sile v to, da si pribore enakopravnost v vsem, kar se nanaša na šolo in učiteljstvo, da zadobe pravico do soodločevanja v vseh ustanovah, ki se tičejo tudi učiteljic, v učiteljski organizaciji prav tako kakor v vseh učiteljskim nadrejenih oblastih.

Milica Stupan.

„Učiteljski pokret“ in naša vas

V »Učiteljskem pokretu« se zbirajo po večini naši mladi tovariši, ki stopajo s prvimi negotovimi koraki v svojo prakso, bodisi v učilnici, bodisi v prosvetnem prizadevanju izven šolskih zidov. Iz njihovega stremljenja zveni resna volja, živeti se čimprej v razmere svojega novega delovnega okoliša ter se posvetiti proučevanju svojega vzgojnega in izobraževalnega torišča brez predsodkov in tradicionalnih vezi.

Predvsem se zavedajo enega važnega dejstva: da so prilike našega današnjega položaja zelo zelo različne od onih, v katerih je delalo učiteljstvo pred svetovno vojno. Te prilike morajo proučevati in si jih v njihovi vročni povezanosti in genezi objasniti tudi vsi starejši tovariši, ki so že osiveli v delu na naši vasi, kajti načelo »naprej po začrtani poti« bi vodilo danes na stranska pota.

Če se zavedamo tega odločilnega momenta, moramo priznati, da se glede našega šolskega in izvenšolskega dela ne moremo več deliti v stare in mlade, marveč, da moramo postati vsi mladi, ker so tudi stare razmere postale mlade in ne prenesejo več starih receptov. Kdorkoli ima dovolj duševne prožnosti, da se vživi v nov položaj in v novo duševnost našega kmetskega življa, je postal z dobrim uspehom usposobljenostni izpit svoje mladosti. Kdor tega ne zmore, ostane kljub svojim morebitnim mladim letom star in okostenel.

Zato smo trdno uverjeni, da naši mladi »učiteljski pokretaši« ne bodo ostali osamljeni ter da bodo njihovi resni napori našli vsepovsod med našim učiteljstvom simpatičen odziv.

po znano solidnih cenah p. n. učiteljicam zopet na obročno odplačilo
Damska konfekcija PAULIN — Ljubljana, Kongresni trg 5

K-a.

PEDAGOŠKA EKSKURZIJA JUU NA ČESKOSLOVAŠKO

Ekskurzijski odsek bo organiziral v drugi polovici meseca maja 1937, 10 dnevno pedagoško ekskurzijo na Češkoslovaško. Potovali bi v avtobusih na progi: Ljubljana, Maribor, Wien, Bratislava, Brno, Zlin, Olomouc, Pardubice, Praga, Plzen, Č. Budjevice, Linz, Celovec, Ljubljana. Vožnja in vsa oskrba ca 1600 din. Prijave do 15. decembra 1936. Mesečni obroki a 260 din od decembra do vključno maja. Za vsako prijavnico bo odprt konto pri Učit. posojilnici v Ljubljani. Prijavnico in čke bomo poslali po 15. dec. 1936., ko bo ugotovljeno, če je dovolj prijaviteljev. Prijave EO pri JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

— Smučarski tečaj. Slovensko Planinsko društvo priredi v sporazumu z JUU, sekcijo za dravsko banovino, smučarski tečaj za učitelstvo na Veliki Planini od 1. do 9. januarja 1937. Tečaj bo vodil učitelj JZSS. Stanovanje in hrana dnevno 25 din. Prijave sprejema do 25. decembra JUU v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6. Velika Planina leži na najbolj prostorni planini in je lahko dostopna iz postaje Kamnik. Nudi najboljše smučarske terene. Je pravi smučarski raj, posebno za začetnike.

Osebnostne zadeve

— i Postavljeni sta učiteljici: Erbil Elizabeta v Hinje, Kok Lucija v Lohovec.

— i Sprejeta je ostavka na državno službo Mariji Seme, učiteljici v Jurkloštru.

— i Opuščena sta iz državne službe v svrhu odsluženja kaderskega roka Cereani Jože, učitelj pri Sv. Juriju in Marion Sikst iz Domaševcev.

— i Premeščeni so naslednji učitelji (-ice): Šaunik Renata iz Trziča v Ljubljano, Vraz-Grile Frančiška iz Rogatca v Trbovlje, Tereščenko-Šturm Kristina iz Mavrlana, Črnomelj, v Indžijo, dunavska banovina, Hren Vojteh, Selnica, v Črešnjevce, Schwar-Šušteršič Silva iz Drenovega griča v Zaplano pri Vrhniku, Dominko Aleksander iz Dolenje Nemške vasi v Trščišče.

— i Praktični učiteljski izpit na državnem učiteljskem v Mariboru, ki se je vršil od 6. do 21. novembra 1936, pred izpitnim odborom pod predsedstvom direktorja Frana Kadunca, so napravili sledeči gg. učitelji-pripravniki: Arko Miljutin iz Remšnika, Babič Matija iz Turnišča, Bolta Alojzij iz D. Lendave, Božič Anton od Sv. Duha na Ostr. vrhu, Cerkvenik Franc iz Slivnice pri Celju, Černeč Adolf iz Prevalj, Čulka Lea iz Sladke gore, Drovenik Božidar iz Zavadne, Fatur Vilko iz Bodoncev, Golar Emanuel iz Križevcev, Grum Adolf iz Podgorja, Haber Alojzij iz Nove cerkve, Heric Teja iz Žitečke vasi, Hinterlehner Stanko iz Stogovcev, Hrabalek Janko iz Dramelj, Jagrovič Adolf iz Ljubecne, Jordan Janko iz Sv. Jurja ob Ščavnici, Kariž Olga iz Kapce, Kmetec Josip iz Sv. Marjete na Dravskem polju, Kobal Pavla od Sv. Duha na Otsrem vrhu, Kobolt Rudolf iz Selnice ob

radi nešteto položnih pobočij. Snežne prilike so jako ugodne za vežbanje.

— JUGOSLOVENSKOM UČITELJSKOM UDRUŽENJU, SEKCIJI BEOGRAD, za fond svoje dece (pok. Radmile, Nadežde, Božidara i Srboljuba), osnivači fonda g-da Mara i gosp. Milan Rabrenović, učitelji u penziji priložili su 25.000 din (dvadeset pet hiljada), te su ovom sumom fond podigli na sumu od 230.710 din od koje 1/4 kamate ide na pomaganje učiteljske siročadi. — G-di Mari i gosp. Milanu Rabrenoviću najtoplije zahvaljuje, a pokojnicima želi rajsko naselje. Uprava.

Ne sme se delati nikake razlike med politiko in moralo.

Masaryk.

— Darilo: Ob svojem odhodu iz šole na Barju je darovala tovarišica Fani Žigonova barjanski šolski kuhinji 300 din. Za to lepo gesto iskrena zahvala! — Upraviteljstvo.

— Ugodna prilika. Dobro ohranjen klavir (Stutzflügel) se proda za 10.000 din (deset tisoč). Poizve se v upravi »Učiteljskega tovariša«.

Dravi, Kociper Peter iz Svetinji, Kolar Vilibalt iz Marenberga, Kovač Genovefa iz Sv. Benedikta v Slov. goricah, Kozina Zlata iz Stoparce, Križanič Franc iz Velike Polane, Lah Antonija iz Sv. Benedikta v Slov. goricah, Lampert Karolina iz Mežice, Leben Gabriella iz Ščavnice, Leder Mirko iz Črne, Masten Martin s Huma pri Ormožu, Milovanović Nada iz Studencev, Nahtigal Marjeta iz Križevcev, Oman Ignacij iz Gančanov, Ouček Franc iz Tišine, Petrič Fran iz Petišovcev, Pihler Herbert iz Lokovice, Pinterić Danica iz Središča, Poljanec Olga iz Ljutomera, Porenta Stanislav iz Sv. Ane v Slov. goricah, Praznik Marija iz Sv. Tomaža pri Ormožu, Primec Marta iz Bodoncev, Puher Jožef iz Runeča, Radšel Alojzij iz Škal, Rajner Josip iz Sv. Barbare v Halozah, Rebernik Drago iz Vojnika, Rojic Josip iz Šmarja pri Jelšah, Sawicki Oton iz Sv. Antona v Slov. goricah, Silvester Vladislava iz St. Janža na Vinski gori, Slapar Stefanija iz Sv. Duha na Stari gori, Sodin Konrad iz Sv. Kunigunde, Stropnik Ivan iz Kapele, Škrabel Alojzij iz Crenševcev, Šnejdar Marija iz Sv. Petra na Medvedjem selu, Stante Rudolf iz Šmarja pri Jelšah, Stefan-Primec Rajnelda iz Križevcev, Švajger Viktor iz Polensaka, Švare Avgusta iz Sv. Jurija v Slov. goricah, Švegl Stefan iz Potišovcev, Turk Ida iz Zavadne, Vipavec Viktor iz Sv. Lenarta v Slov. goricah, Zidarič Danica iz Sv. Miklavža, Zorko Anton iz Vojnika, Zupanc Franc iz Zibike, Zupanc Leopoldina iz Zibike, Zorman Janko iz Polja, Zemlja Gabrijel iz Tepanj. — 24 kandidatov je bilo reprobiranih. — Praktični zabaviljski izpit sta napravili dne 9. novembra 1936. otr. vrtnarici gđe. Počivavšek Zlata iz Črne in gđe. Spes Elizabeta iz Maribora. — Prihodnji izpitni termin bo 26. februarja 1937.

Kaj vse pišejo

o učiteljsstvu, šoli, prosveči in JUU

— i Nova izpričevala bodo uvedli v nemških šolah. Ocene se bodo nanašale na značaj, na telesno in duševno vrednost. Pod značajem bodo ocenjevali voljo do dela, smisel za red, pokorščino, pogum, tovarištvo in sposobnost za vodstvo. Stara označba vedenje je zdaj namenoma spremenjena v pokorščino. (»Slovenski dom«, 20. XI.)

— i Razpadanje družbe. V številki od 21. XI. prinaša »Slovenec« uvodnik »Razpadanje družbe«, kjer pravi, da se je, odkar se je pojavil marksizem z naukom, da je želedec edini skrb in pažnje vreden del človeškega telesa — vsa družba pognala v to smer. Zdaj ne gre več za to, da bi se ljudje sorodnega vsakdanjega opravila združevali, da bi združeni čim bolj služili človeštvu ali narodu, da bi n. pr. učitelji z medsebojno podporo skrbeli, da bi šola čim bolj izobraževala in vzgajala otroke, da bi bili učbeniki čim cenejši in prikupnejši, da bi otrokom ne bilo treba zmrzovati, ko pridejo z mokrimi čevlji v šolo — ne stanovsko združenje za to ni, stanovsko združenje varuje samo »stanovske interese« interese otrok in staršev pa naj varujejo drugi, recimo stanovsko združenje otrok in staršev.

— i S šole v Križevcih je dodeljena na šolo v Šafarsko poročnica učiteljica Belčeva, ki je morala pustiti svojega petletnega sinčka samega pri očetu, ki še vedno čaka na premestitev. Na šoli v Križevcih še vedno manjka ena učna moč. (»Jutro« od 20. XI.)

— i Nove učiteljske namestitve so objavljene v »Slovenecu« od 18. XI.

— i Na Španskem že 25 let ni verouk obvezen predmet na državnih šolah. Tisti, ki se hočejo učiti verstva, morajo plačevati posebno šolnino in morajo položiti ob koncu leta izpit iz tega predmeta. (»Naša zvezda«, 15 XI.)

— i O obljubah raznih osebnosti, ki so jih morali sprejemati državni nameščenci in šolska mladina, piše »Ujedinjeni železničar« od 15. XI. ... Gospoda z obljubami ni bila skopa. Kopica tajnikov je beležila želje in zahteve. »Želimo stalnost« so ponizno govorili javni nameščenci in učitelji. Seveda jo dobite, se je oglasil odgovor, in čez par mesecev, ali še preje so frčali državni nameščenci

ci in učitelji iz kraja v kraj, ker istočasno z intervencijami prizadetih državnih nameščenecv so predložili svoje predloge in zahteve oni »gospodje«, v dotični pokrajini, na kateri je slovel režim.

— i Celjska pisma o šolah prinaša »Mariborski večernik« od 18. in 19. XI.

— i »Odmevi Fakinovega pouka«. Pod tem naslovom dodaja »Gorenjec« od 21. XI. še, da pripravljajo no gorenjskih občinah protestno akcijo proti taki vzgoji na gimnaziji. Starši so vložili posebno pritožbo na prosvetno ministrstvo.

— i O nujni potrebi gradnje novega šolskega poslopja v Senčurju niše »Gorenjec« z dne 21. XI.

— i Dobra šola. Kot piše »Slovenec« od 24. XI., so ustanovili v Barceloni 80 šol za otroke anarhističnih družin. List »La Voz«, ki izhaja v Madridu prinaša tudi nekaj primerov, kako se učijo v teh šolah računstva. Nekaj primerov: V ječo smo vrgli 50 umazanih buržujev, 15 smo jih postreli, koliko jih moramo še postreliti? — Za revolucijo je treba 20.000 revolverjev, vsak stane 45 pezeta; koliko nezet je potreba za revolucijo. — Peter izdela 30 bomb, tri bombe da Janezu; koliko bomb mu še ostane. Itd.

— i Protest proti omalovaževanju verouka na ješeniški osnovni šoli priobčuje list »Na mejah« z dne 15. XI. Tu čitamo, da je bil neki učenec iz prvega razreda višje narodne šole spoznan za sposobnega v drugi razred, čeprav je imel iz enega glavnega predmeta slabo in iz verstva nezadostno. Proti temu omalovaževanju verstva se glasi tudi rešitev banske uprave.

— i Občinski odbori in krajevni šolski sveti. Na vprašanje sreskega načelstva, ali v občinah, kjer je razrešen celokupni občinski odbor in je postavljena časna občinska uprava, avtomatično preneha tudi funkcija krajevnih šol. odborov, je odgovorila banska uprava: Izvoljeni člani šol. odbora ostanejo na svojih položajih vse dotlej, da jih občinski odbor razreši in na njihova mesta izvoli druge. Vprašanje, ali ima časna občinska uprava pravico, razrešiti stare oziroma voliti nove člane šolskega odbora, se mora znikati. (»Jutro«, 22. XI.)

Naša gospodarska organizacija

RAZPIS

Načelstvo Učiteljskega doma Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Ljubljani, je ustanovilo v svojem dijaškem internatu eno prosto mesto. Pravico do njega imajo učiteljski sinovi-sirote, ki študirajo na kaki srednji ali strokovni šoli v Ljubljani, so marljivi in lepega vedenja. Ako takih prosilcev ni, se mesto odda revnemu in res potrebnemu dijaku, čigar starši so učitelji. Primerno opremljene prošnje naj se vložijo na upravo Učit. doma v Ljubljani, Zibertova ulica 27, do 25. decembra 1936.

— g Načelstvo Učiteljskega doma v Ljubljani se najiskreneje zahvaljuje tovarišici Josipini Miheličevi, učiteljici v Ljubljani, ki je podarila domu dve lepi nastenski sliki.

— g Tovariš Julij Mayer, šolski upravitelj v Dobu pri Domžalah, je poslal Učit. domu v Ljubljani 20 din kot zbran kamen v počastitev spomina tovarišice Marte Mrakove. Hvala in posnemajte!

Blagajnik.

— g Zadrudnikom Učit. samopomoči. V teh dneh Vam je zadrudna uprava poslala položnice za nakazilo enega članskega prispevka (394. smrtni primer: Repovš Friderik, Ljubljana) in upravnino ter rezervni fond za 1. 1937. (§§ 12. in 15.). Samski člani nakažejo s poštino 16 din, zakonski pari 31 din. Vsi zadrudniki z večjimi zaostanki so prejeli opomine. Vse zadrudnike vljudno prosimo, da nam v decembru nakažejo vse potrebne zneske in to takoj po prejemu mesečnih prejemkov. — Nadalje obveščamo vse prošnike, ki se obračajo na zadrudno upravo za podpore iz podpornega sklada, da imamo že toliko nerešenih prošenj, da se ne more pred mesecem marcem 1937, nikogar upoštevati. Vsakdo naj to upošteva; seveda v drugi vrsti tudi to, da načelstvo rešuje prošnje po vrstnem redu, kakor so bile vložene.

Mladinska mafica

ZA MIKLAVŽA

nudimo našim naročnikom vse knjige naše založbe, razen letošnjih publikacij, s 25% do 50% popustom. V zalogi so še naslednje knjige:

Kresnice I., broš. 3'50, vez. (pošle).
Pipan: Kako smo delali radio, broš. 2'50, vez. 5 din.
Kresnice IV., broš. 2'50, vez. 5 din.
Ribičič: Miškolin, broš. 2'50, vez. 5 din.
Skulj: Vrtničarice, broš. 2'50, vez. 5 din.
Bevk: Lukec in njegov škorec, broš. 2'50, vez. 5 din.
Kresnice VI., broš. 3'50, vez. 6 din.
Kmetova: Lovci na mikrobe, broš. 3'50, vez. 6 din.
Magajna: Brkonja Čeljustnik, broš. 3'50, vez. 6 din.
Kresnice VII., broš. 3'50, vez. 6 din.
Bevk: Tovariša, broš. 3'50, vez. 6 din.
Kardelj: Potovanje skozi čas, broš. 3'50, vez. 6 din.
Kresnice VIII., broš. 3'50, vez. 6 din.
Bevk: Pastirci, broš. 3'50, vez. 6 din.
Bambič-Ribičič: Kralj Honolulu, broš. 7, vez. 10 din.
Dr. Andrejka: Po lepi Sloveniji, broš. 3'50, vez. 6 din.
Kresnice IX., broš. 5, vez. 8 din.
Ribičič: Čurimurci, broš. 7, vez. 10 din.
Milkovič: Barake, broš. 5, vez. 8 din.
Hudales: Postelja g. Fibriha, broš. 5, vez. 8 din.
Dr. Lovrenčič: Tiho življenje, broš. 6, vez. 9 din.
Ribičič: Mihec in Jakec, broš. 8, vez. 10 din.
Dr. Čermelj: Nikola Tesla, broš. 20, vez. 24 din.

Stanovska organizacija JUU

Odobranje stališča novosadske skupščine — Zahteve po stalnosti

1. Na občnem zboru sreskega učiteljskega društva za srez Laško dne 24. oktobra 1936. na Zidanem mostu učiteljsko soglasno in v polnem obsegu odobrava stališče in delo glavne skupščine v Novem Sadu, izreka zahvalo in priznanje centralni upravi ter jo poziva — kakor tudi sekcijo JUU v Ljubljani — da odločno vztraja na dosedanjih zahtevanih pti ter se vztrajno bori za učiteljsko neodvisnost.

2. Učiteljsko laškega sreza, zbrano na svojem občnem zboru, poziva sekcijo in izvršni odbor JUU, da posveča vso pažnjo in skrb premestitvam

3. Radi težke preizkušnje in udarcev, ki jih je učiteljsko doživelo, odkar je izgubilo stalnost, pozivamo sekcijo in centralno upravo JUU, da zastavi vse sile za doseg stalnosti učiteljskega, da se zaščiti z zakonom ne le naši osebni, ampak tudi obči narodni prosvetni in državni interesi.

Sresko društvo Laško.

»Učiteljsko, zbrano na občnem zboru JUU sreskega društva v Slov. Konjicah dne 7. novembra 1936., soglasno in povsem odobrava stališče centralne uprave Jugoslovenskega

Ribičič: Miklavževa noč, broš. 12, vez. din 16'50.

Seliškar: Bratovščina Sinjega galeba, broš. 10, vezana 15 din.

»Naš rod«, I. letnik, v polpl. vez. 21, v platno (pošel).

»Naš rod«, IV. letnik, v polpl. vez. 21, v platno 30 din.

»Naš rod«, V. letnik, v polpl. vez. 21, v platno 30 din.

»Naš rod«, VI. letnik, v polpl. vez. (pošel) v platno 30 din.

»Naš rod«, VII. letnik, v polpl. vez. 21, v platno 30 din.

Celotna garnitura 1935./36. z »Našim rodom« in s 4 knjigami, broš. 22'50, vez. din 47'50. Pri naročilih najmanj 20 knjig dajemo na itak znižane cepe še 10% popust.

— mm Za revne šole oddajamo posamezne številke nekompletnih letnikov »Našega roda« po 20 par, seveda pri naročilu najmanj 20 izvodov.

— mm Zakaj se je dvignila naklada »Našega roda« od 16.000 na 21.000 takoj ko so prešli učenci prvo številko? Zato, ker je letos list tiskan na boljšem papirju. Ker ima 40 strani vsaka številka, torej 8 strani več kot prejšnja leta. Ker je list letos izredno bogato ilustriran. Ker je vsaka številka vsebinsko izredno zanimiva in je ena cela pola pisana tudi za naše najmlajše.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

EDICIJE

Pred božičem izide prva številka edicij UPZ. Učiteljsko, ki ljubi glasbo, posebno ono, ki nima skrbi, kako bo preživelo jutrišnji dan, vabimo, da se naroči na prvo učiteljsko glasbeno edicijo. V naši ediciji bodo izšle še neobjavljene slovenske kompozicije, dostopne tudi podeželskim, tehnično manj izvežbanim zborom. Cena edicijam se bo ravnala po njenem obsegu. Cena strani je 1 dinar. Omogočite izdajo prve učiteljske glasbene edicije.

— pev Tečaj. Kot smo že poročali, se bo vršil prihodnji pevski tečaj 4.—7. januarja 1937. Pevci(-ke), ki reflektirajo na prenočišče, naj to javijo tajništvu zbora do božičnih praznikov.

Šolski radio

— r X. teden. Torek, 1. decembra, bo ob 9. uri oddajala I. drž. deklška meščanska šola v Ljubljani ob priliki našega narodnega praznika sledeči program:

1. Slavnostni govor; ga. ravnateljica Iva Kobalova.
2. E. Adamič: Prvodecemberska molitev; troglasni deklški zbor.
3. S. Sardenko: Kralja Zedinitelja nesmrtni klic; deklamacija.
4. E. Adamič: Sonce za goro gre; troglasni deklški zbor.
5. O. Župančič: Čul sem, kako je zvenelo moje srce; deklamacija.
6. E. Adamič: Oj, le sijaj sonce; troglasni deklški zbor.
7. E. Adamič: Jesen; dvoglasni kanon.
8. Državna himna. I. - III.

Petek, 4. decembra, bo ob 11. uri predaval g. Ljudevit Mrzel »O življenju in smrti Ljubija Bartola, junačka - rešitelja iz Drage.« Je to zgodba o preprostem kmečkem fantu, ki ga je narava v najtežjih okoliščinah — najbolj siromašna pokrajina naše ožje domovine — obdarovala z izrednimi umskimi in moralnimi sposobnostmi. S svojo veliko žrtvijo in z vsem svojim življenjem in delom je vsej svoji generaciji in nam vsem za vzgled. — II. - III.

— r V kmetijskem radiu bo predaval v nedeljo 29. novembra ob 17. uri gosp. Ludvik Puš: Nasveti za kmetovalce.

Sresko društvo Konjice.

Soglasno so bile sprejete sledeče predlagane resolucije:

1. Učiteljsko, zbrano na svojem občnem zboru JUU sres. društva Sv. Lenart v Slov. goricah dne 14. novembra 1936., soglasno odobrava stališče glavne skupščine v Novem Sadu in poziva centralno upravo JUU, da vztraja na dosedanjih pti učiteljske nezavisnosti.

2. Pozivamo sekcijo in centralno upravo JUU, da delujeta na to, da se učiteljsvu zopet pridobi stalnost. Zato predlagamo, da naj bo na vsakem zborovanju sres. učit. društev tudi točka dnevnega reda: »Naša stalnost«.

3. Šolska uprava naj se loči od politične.

4. Vsebinska »Učiteljskega tovariša« sedaj popolnoma ustreza in želimo, da taka tudi ostane.

5. Tov. Ivanu Dimniku izrekamo popolno zaupanje!

Sresko društvo Sv. Lenart v Slov. goricah.

Iz izvršnega odbora

—iz Predsedniku Glavnog odbora JUU, Beograd. — Uroševac, 13 XI 1936. — Na današnjoj skupštini ovoga društva aklamacijom je izabrana nova uprava po novim Statutima. Skupština je jednoglasno odobrila Vaš rad, kao i rad Vaših saradnika, pa osuđujući svaki pokušaj cepanja učiteljskih redova pozdravlja Vas i daje Vam svoju punu saradnju. — Uprava.

—iz Gospodinu Ivanu Dimniku, predsedniku JUU, Beograd. — Sisak, 14 XI 1936. — Učiteljstvo sreza sisačkog sa redovne jesenske skupštine pozdravlja Vas i odobrava rad centralne uprave uz punu drugarsku solidarnost. Ustrajte na putu odbrane za načela organizacijske autonomije, slobodu učiteljske savjesti, njegov ugled i čast Jugoslovenskog učiteljskog udruženja. — Uprava.

—iz Izvršnom odboru JUU, Beograd. — Gospić, 15 XI 1936. — Odlučne pobornike učiteljske svijesti i demokratskih načela pozdravlja učitelj Like sa svoja jesenjeg zbora. — Uprava.

—iz Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, Beograd. — Bosan. Petrovac, 15 XI 1936. — Učitelji sreza bos. petrovačkog na svojoj godišnjoj skupštini odobravaju Vaš stav sa željom da ustrajate do pobjede. — Odbor.

—iz Izvršnom odboru JUU, Beograd. — Vel. Orašje, 17 XI 1936. — Učitelji sreza oraškog izabrali su novu upravu koja odobrava Vaš rad. — Uspravno gazimo preko svih prepona koje nailaze kako bi zaštitili stalske i školske interese. — Uprava.

—iz Centralnoj upravi Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — Trstenik, 17 XI 1936. — Svesno učiteljstvo sreza trsteničkog pozdravlja svoje vođe i odobrava rad verujući da vodi konačnoj pobjedi za stalska prava. — Uprava.

—iz Gospodinu Predsedniku Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, Beograd. — Na svojoj sreskoj skupštini učitelji in učiteljice iz srezova: mileševskog i pribojskog spontano su odobrili stav i rad XVI glavne skupštine, održane u Novom Sadu, pa uz zahvalnost Vama i Vašim saradnicima na nesebičnom radu za dobro učiteljstva, jednoglasno pozdravlja Vas i ceo Izvršni odbor pozivajući Vas: da istrajete u započetom radu na povraćaju naših izgubljenih stalskih prava. — Uprava.

—iz Jugoslovenskom učitelj. udruženju, Beograd. — Učiteljstvo sreza ariljskog, na svojoj godišnjoj skupštini u svemu se potpuno solidarizovalo sa radom Glavnog odbora JUU i zahteva da i dalje odlučno zastupa interese celokupnog učiteljstva a oštro osuđuje postupke »nosioca učiteljske situacije« i budno prati svaki njihov potez. — Uprava.

Iz društva Vabila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo dne 12. decembra v Ptuj v dvorani Mladike. Prosim, bodite pravočasni, ker bomo začeli tokrat res točno od pol 9. uri, da bo lahko zborovanje pravočasno končano za tiste, ki so vezani na avtobuse. Tovariši, brezposelni abiturienti, pridite vsi zagotovo, ker ste naši in med nas spadate. Vi, tovariši upravitelji, pa je ne pozabite 8 dni pred zborovanjem javiti imena udeležencev na sresko načelstvo, ker se ga po novi uredbi ne bodo mogli tisti udeležiti, ki bi se pozneje prijavili. Prosim, spomnite svoje tovariše! — Dnevni red je običajen, toda zelo pester, zato pridite vsi in pokažite, da smo šel! — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo v soboto 5. decembra s pričetkom ob pol 9. uri dop. v mestni narodni šoli v Celju. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Ekскурzija Pedagoške centrale v CSR, predava tov. B. Gerlane. 3. Dopisi. 4. Proračun društva 1936/37. 5. Predlogi in slučajnosti. Vabljeni so tudi brezposelni tovariši(ce). Društvena knjižnica bo poslovala že ob 8. uri. Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŠOŠTANJ bo imelo svoje redno zborovanje v soboto, dne 5. decembra 1936. v narodni osnovni šoli v Velenju s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo in obravnava došlih dopisov; 2. Poročilo blagajničarke; 3. »Naše narodno-obrambno delo«, predava Vreže Jurij; 4. »Učiteljski pokret«, referira Mencej N., in 5. Slučajnosti. — Začetek točno ob 10. uri. — Brezposelni abiturienti vabljeni. — Kdor še ni poravnal članarine, naj to do zborovanja izvrši. — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR LEVI BREG bo zborovalo v soboto 12. dec. t. l. ob 10. uri dopoldne v drž. nar. šoli v Krčevini pri Mariboru. Razen običajnih točk je na sporedu: predavanje o češkoslovaški in razgovor o pedagoškem delovnem načrtu v društvu za l. 1936/37. Za razgovor pripravimo vsi predloge! Do 10. dec. t. l. morajo biti plačane vse dolžne članarine! Člani uprav. in nadzor. odbora naj pridejo že ob pol 9. uri k seji! Vsi točno in polnoštevilno k zborovanju! — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DEŠNI BREG bo zborovalo v ponedeljek dne 7. decembra t. l. na dekliški osnovni šoli v Studencih. Pred zborovanjem se bo konstatiralo poimensko prisotnost članov. Dnevni red: 1. Predsednikovo poročilo; 2. Dopisi; 3. Učiteljski gospodarski pokret — poroč. tov. E. Vranc; 4. Učiteljska stalnost kot potreba šole, naroda in države — poroč. kot dopolnilo poročila novosadske skupščine tov. M. Ledinek. — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD vabi na zborovanje, ki se bo vršilo dne 5. decembra 1936, na Rečici ob Savinji z začetkom ob 11. uri. Če do tega dne še ne bomo prejeli plač, se zborovanje preloži na 12. dec. Pred zborovanjem bo odborova seja. Dnevni red: 1. Dopisi. 2. Situacijsko poročilo. 3. Predavanje iz psihologije. 4. Društvene in stanovske zadeve. 5. Slučajnosti. — Udeležite se polnoštevilno! — Odbor.

Poročila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO LITJA je zborovalo drugič 7. novembra 1936. v Ljubljani. Ob 10. uri smo se zbrali v Trgovskem domu na razstavi češkoslovaške povojne knjige. Uvodoma nas je pozdravil predsednik J. Č. lig g. dr. Egon Stare, ki je v daljšem govoru razpravljal o potrebi sodelovanja med Čehoslovaki in Jugoslavlani, nato pa se je zahvalil našemu sreskemu društvu ter predsedniku tov. Župančiču, ki je organiziral skupen učiteljski ogled.

Predsednik tov. Župančič se je zahvalil za nepričakovano pozdravnico predstavnika J. Č. lig, nato je predstavil učitelstvu konzula CSR g. inž. Minovskega, predavatelja g. Božidarja Borka, predsednika Akademikega odseka JČ lig g. Prohazko ter je izrekel iskreno dobrodošlico ljubljanskemu učiteljskemu, ki se je priključilo na čelu s predsednikom tov. Mlekužem, našemu ogledu, ter članstvo iz domačega sreza. Vseh učiteljskih oglednikov je bilo okrog 200.

Predavatelj g. književnik Borko je v markantnih potezih prikazal razvoj češkoslovaške zgodovine in kulture ter prizadevanje mlade republike, da se osamosvoji tudi na literarnem in strokovnem polju. Nato je povedel zborovalce k posameznim oddelkom

Uporabljajte
šolski

svinčnik
»SLOVENIJA«
»SLOVENIJA«

ker je
zelo dober
in poceni

razstave, kjer je opozarjal na značilne smeri, posamezne avtorje in njih dela. Vešči literarni cicerone, ki je gotovo eden naših najboljših poznavalcev slovenske kulture in literature, češkoslovaške pa še prav posebej, je povsem dosegel svoj namen ter je žel za svoja poročila toplo zahvalo vnetih poslušalcev.

Tov. Jože Župančič je pojasnjeval mladinsko in šolsko literaturo, ki je bila prikazana v posebnem razstavnem oddelku. Čehoslovaki imajo obilico šolskih priročnikov, ki lajšajo delo v učilnicah in omogočajo ponavljanje doma.

Nato so se zborovalci še v prostem ogledu poglobljevali s razstavljenimi knjigami. Oficielni del ogleda je bil nato zaključen.

Naše društvo je nato zborovalo v učilnici trgovske gremijalne šole v istem poslopiju. Razpravljali smo o tekočih zadevah in dopisih iz poslednjega časa (zapuščanje službenega kraja itd.). Urednik »Učiteljskega tovariša« tov. Mlekuž Vekoslav je seznanil zborovalce z načinom urejevanja stanovskega glasila in nas je vabil k sodelovanju.

Tov. blagajnik Kopriva je predlagal uvedbo poverjenikov JUJ na vseh šolah. Prvenstveno naj bodo to tov. šolski upravitelji, ki naj redno pobirajo članarino za JUJ. Sklenjeno je bilo, naj poroč. v teku meseca vsaka šola, kdo je izbran za šolskega poverjenika.

Tov. Adamič Netko je predložil več resolucij, ki so izzvale živahno debato, in so očitale naše stališče k prosvetnim in stanovskim vprašanjem.

Potem, ko so bile obravnavane še nekatere stanovske zadeve in je pristopilo nekaj novih članov, je bilo zborovanje zaključeno. Župančič J., preds. Klovlar Štefanija, taj.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

NARODNO-SOCIALISTIČNA VZGOJA V NEMČIJ.

(Nadaljevanje in konec.)

Kriek je pristaš tako imenovane nenamerne vzgoje (vzgoja po drugih), katere smoter je v zajednici. Gojenec se mora asimilirati zajednici, s katero je organsko spojen in sprejema od nje obliko in funkcijo. Njegovo geslo: »Vom Volke aus« kaže socialno usmerjenost nemške vzgoje.

»Vse narodne sile se morajo usmeriti vzgojno, dokler ne dosežejo svojega prvega smotra, ki je v spoznanju vsakega Nemca, da je njegova osebnost blaginja neločljivo spojena z blaginjo narodne celote, da edino nje povzdig in svoboda zagotavljata tudi poedinec članu naroda možnost nastojanja in uspevanja. Le v celoti in z njo morejo biti poedinci svobodni, mogočni, veliki in srečni« je nauk njegovega novega evangelija nemške pedagogike. Jasno je, da so to povsem nova načela vzgoje, ki pomenijo konec individualizma ter uvajajo poedince v povsem nov življenjski način, ki zahteva, da se razvije in doživi v povezanosti in službi celote po Kriekovih besedah, da je narod varnejši od poedinih članov in poedinih življenjskih območij. Zato se branijo vsakega tujega vpliva, vzgoja mladega nemškega rodu se razvija s povsem novo teorijo in praksu.

Zakon nar. soc. vzgoje je osnovno rasno vzrejanje in zavestno narodno obrazovanje, njen princip pa asimilacija vseh zajedniških članov, ki postanejo drug drugemu enaki, dobe enoten tip in slično življenjsko smer. Dasiiravno je Kriek nasprotnik individualne vzgoje, mu služi osebnost za premostitev med poedincem in zajednico. Poedinci lahko vplivajo na zajednico, ti so določeni za vodje naroda. Führer je tako dvignjen v območje simbola in pokazuje usodo nemške narodne celote. Kakor že rečeno, je njegova mislija, narod dvigniti. V boju s starejšo generacijo je

zmagal naraščaj sam, ki je stal na strani vodje in dobil svoje tezišče ne več v šoli, temveč v mladinskih organizacijah. Vsaka poedina socialna oblika (rodbina, občina, cerkev, itd.) ima svoj posebni smoter relativne vrednosti, zato ga ena sama tudi ne more docela vzgojiti in šele v narodni celoti pomagajo k dopolnitvi zajednice. Zato zahtevajo Nemci največjo sklenjenost in enotnost vseh vzgojnih faktorjev, ki služijo v obrazovanje celote. Nemška šola je tako samo en faktor poleg drugih, ona je narodna zajedniška šola pod nadvlado in vodstvom totalne države, ki obrazuje v popolni soglasnosti z ostalimi vzgojnimi ustanovami kot sicer važen, toda ne še najvažnejši vzgojni činitelj.

Glavne tendence sedanje nemške vzgoje so, vzgoja otroka k nesebičnemu in požrtvovalnem sodelovanju za narodno celoto, katero mora ljubiti. Otroka je treba vzgojiti za državljana, ki žrtvuje svoje življenje za brate v Rajhu in izven njega. Otroci se mora naučiti reda, spoštovati Boga in iracionalne vrednote. Deklice se vzgoje v resnične žene in matere in jim je dostop do visokih šol zelo omejen (samo 10%), dočim imajo vstop v srednje ali visoke šole samo oni abiturienti, ki so duhovno in telesno zreli, značajni in narodno zanesljivi. V celoti naj vodi vzgoja mladino k negovanju rase! To je slika, ki kaže vsekakor nasprotje s prejšnjo intelektualistično šolo.

Nove zahteve so prevrgle vse nemško šolstvo in ustanovile povsem nove vzgojne ustanove, ki izobrazujejo skupno narod k enotni celoti. Šola se je povsem podredila narodnemu socializmu, vsem njegovim smotrom in pričela sodelovati z drugimi ustanovami. Od teh je najvarnejša zveza državne mladine, ki ima svoj dan ob sobotah, dočim pripada ob nedeljah mladina staršem. Tega dne imajo prosto vsi otroci med 10 in 14. letom. Nadalje sta važni ustanovi narodna politična vzgajališča (že samo ime pove smoter ustanove) in nemško podeželsko leto. Abiturienti v dovršeno šolsko izobrazbo odidejo na deželo k pristnemu narodu, da se zakoreninijo v domačiji, katero spoznajo z delom, opazovanjem in potovanji. »Prostovoljna delovna služba« druž. v skupnih taboriščih kmetov, delavcev in študentov v skupnem delu za narodno zajednico. Prebiti čas se vračuna za napredovanje v državni službi ter je naravnost pogoj za gotove poklice. Vojaški duh in utrditev telesa nudi šolanje mladine v terenskem športu. Skupna šolska potovanja seznanjajo deca z domovino in inozemskimi brati. Vse našete ustanove streme za poglobitev v germanske kulturne dobrine in za pravilno umevanje rase.

Učiteljstvo se izobrazuje v dveletnih pedagoških akademijah s posebnim ozirom na narodopisje, brambni in obmejni zemljepis. Take akademije bodo ustanovili tudi na podeželju, ker samo tak učitelj, ki je najtesneje spojen s prirodo, zgodovino in kulturo podeželja, bo postal pristen vaški učitelj.

Brez dvoma ima sedanja nemška vzgoja slabe in dobre strani, kar bo pokazala bodočnost. Želimo le, da bi ta posebna vzgoja nemške narodne zajednice dosegla res popolnost nemškega naroda, ki bi ne bil več prepotenten Herrenvolk, temveč po sedanjih skušnjah — da je le v miru dana možnost sistematičnega dviga naroda — propagator svetovnega miru. Vir.

Novosti na knjižnem trgu

—k Priročnik za proslavo sv. Save. Biblioteka Jugoslov. škole, ki izhaja v Zagrebu kot revija za narodno prosvetevanje, je izdala številko posvečeno proslavi sv. Save. Ta številka vsebuje: a) Tropov sv. Savi, b) Himno sv. Save. Život i rad sv. Save, pesmi za recitacijo: Caru Nebesu (A. Šantić), na vračaru (St. Lazić), Bogu jednome (J. Hire), sv. Sava (J. Kraljić), Sv. Savi (Z. D. Karić), Sinčad pred ikonom sv. Save (igrokaz J. Milojevića), Rastko Sv. Savo (narodna), Uskliknimo (za zbor). Igrokaz v enem dejanju: Put u Svetu Godu (Z. Perlić) itd. — Ta številka stane 6 din, s poštnino 7 din, kar se lahko pošlje na čekovni rač. št. 38.917, ali v znakah na naslov: Biblioteka Jugoslov. škole (Zagreb, Sinkovičeva ulica 6).

—k Težko vzgojilivi otroci. Spisala Milica Stupan. — Maribor 1936. Založba »Žena in svet« v Mariboru. Cena 30 din. Knjiga obsega 156 strani in je razdeljena v dva dela: A. Splošno o težko vzgojilivih otrocih. B. Posamezne vrste težko vzgojilivih otrok. Opozorjamo učiteljstvo na to važno in aktualno knjigo o vzgoji.

FABIANI-JURJOVEC
LJUBLJANA / STRITARJEVA ULICA

priporoča veliko
izbiro damskega
in moškega blaga

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC

Izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Zimski plašči,
kostumi, kompleji,
obleke in bluze
samo zadnje novosti
v največji izbiri pri

ELITE

Prešernova ulica št. 7-9
Ljubljana